

Strategisk ledelse i menighetsrådet – Hvordan får vi til en felles strategi i hele bispedømmet?

En **strategi** er en plan av handlinger med hensikt å nå et spesifikt mål. Strategi handler mer om *hva som skal gjøres* enn om *hvordan noe skal gjøres*. Ordet kommer fra [gresk](#) «*strategia*» som har betydningen «generalkunst», eller «hærføring». I dag brukes begrepet om langsiktig planlegging generelt, særlig når det er snakk om planer for å oppnå bestemte [mål](#), og det skiller seg dermed fra begrepet [taktikk](#). Beskrivelsen *strateg* blir gjerne brukt om en person som har utført hensiktsmessige handlinger og valg for å nå et mål.

Om Skårer menighet: Vår visjon var: Nåde for alle. Etter en lang prosess ble det tilføyd: Rom for deg. Det høres litt hotell Cæsar ut, men kommer fra et behov for å si litt om hva Nåde for alle innebærer. Nåde for alle bærer i seg en stor sprengkraft, det kan forstås som syntesen av den kristne tro. Det inneholder også en klar utfordring til oss som menighet og kirke, og kan også brukes som overskrift på det jeg skal si videre.

Vi er blant de største i Borg med 13.800 medlemmer. Vi samles i en 40 år gammel arbeidskirke med plass til cirka 450 i selve kirkerommet. Vi har i prinsippet tre prestestillinger, jeg sier i prinsippet fordi prestene nå forvaltes av prostene, og det er ikke alltid vi har alle stillingene til disposisjon.

Vi har en kateket og en ungdomsarbeider i full stilling, og vi har kontor i full stilling. Dessuten har vi som dere vet nylig fått trosopplæringsmidler. Dem har vi fordelt på en trosopplærer i 80 prosent og en kordirigent i 40 prosent. Trosopplæreren forsøker vi å oppgradere til 100 prosent med innsamlede midler. Dessuten har vi i kirken vår en kirketjener i 100 prosent og en i 40 prosent.

Det helt opplagte hullet i denne staben, er en diakon. Det er et sterkt savn hos oss, og noe menighetsrådet jobber med å få på plass.

Jeg sitter i min tredje periode i menighetsrådet, den første som leder. Arbeidet med strategi, og forståelsen av hva menighetsrådet skal gjøre, og hva det ikke skal gjøre, var noe av det første vi tok tak i da vi begynte før jul i 2011. Erfaringene fra tidligere er at det er vanskelig å jobbe godt med strategi på de vanlige menighetsrådsmøtene. Selv om det blir satt opp som sak på hvert møte, blir det som regel, om ikke alltid, overskygget av andre saker det haster mer med, eller som skaper mer diskusjon. Så blir strategi-saken utsatt til neste møte. Og det skjer til tross for en opplevelse av at vi hadde for mange møter gjennom året. Tidligere var det vanlig med 10 til 11 møter i året. Det gikk på omgang å sørge for bevertning.

Derfor vedtok vi at vi skulle sette av en hel lørdag allerede tidlig i januar 2012 til å gå gjennom virksomhetsplanen vår, prøve å se helheten i arbeidet vårt, og sette opp mål for hva vi ønsket å oppnå. Dessuten reduserte vi antall ordinære møter til tre i halvåret, og vi kuttet bevertningen. Mellom disse møtene la vi inn workshops der vi kunne arbeide med enkeltprosjekter, som for eksempel givertjeneste, nytt lydanlegg i kirken eller informasjonsarbeid. Disse samlingene er åpne, og vi trekker inn staben og frivillige i arbeidet. De er ikke obligatoriske for rådet, slik at medlemmene kan få velge å jobbe med det de synes er interessant og morsomt, og velge bort det de ikke er interessert i.

Møtegodtgjørelsen vi sparer, brukte vi til å dekke reise og opphold en langhelg i Berlin for rådet. Sognepresten vår, som er tysk, har gode kontakter der, og vi fikk låne lokaler i Sofienkirche i Øst-Berlin til våre møter. Meningen med denne samlingen var å se tilbake på den jobben vi gjorde ved innledningen av vår periode, se hva vi hadde lyktes med, og justere målene våre i henhold til det.

Vi fikk ikke gjort like mye som vi hadde håpet, fordi vertskapet vårt var svært gjestfrie, og hadde forberedt mange innslag for oss. Vårt besøk falt også sammen med den årlige markeringen av Martin Luther Kings kjente tale i Øst-Berlin i 1964, den fant sted i akkurat Sofienkirche. Det innebar at vi fikk delta på en veldig flott gudstjeneste. For rådet var det veldig nyttig å bruke såpass mye tid sammen. Vi ble bedre kjent, og vil kunne fungere enda bedre sammen i de årene vi har igjen.

Vi brukte mye tid på visjonen vår, både på den første og andre samlingen vår: Nåde for alle, rom for deg. Nåde viste seg å ikke være et så enkelt ord for alle. Og vi brukte også tid på hovedmålene og delmålene som er listet opp under de forskjellige områdene som er beskrevet i virksomhetsplanen. Den inneholder både en oppdatert beskrivelse av virksomheten, forskjellige tiltak, hvem som er ansvarlig, og hvilke mål vi har for områdene.

Under veis i arbeidet i menighetsrådet erfarte vi likevel tidlig at det er krevende å holde blikket festet på de målene vi selv har satt oss. Det er lett å gjøre vedtak som sender oss i en annen retning enn den vi selv har sagt at vi ønsker å gå i. Men etter samlingen i Berlin, der vi fikk anledning til å gå i dybden, synes jeg for min egen del at det er lettere å huske hva det er vi skal drive med. Jeg tror det samme gjelder for resten av rådet.

Nå har jeg sagt litt om hvordan vi jobber strategisk i Skårer menighetsråd, jeg har sagt lite om hva vi gjør og hvilke mål vi har satt oss. Så spørres det om noen av våre erfaringer kan være til nytte i det store bildet: Hvordan få en felles strategi for hele bispedømmet?

Et par momenter: Som menighet er vi helt klart forpliktet til å se utover oss selv. Vi trenger å erfare og erkjenne at vi er del av et større fellesskap. Selv om det kan være fristende å konsentrere innsatsen om det indre liv, er det lite fruktbart i det lange løp.

Som menighet trenger vi også å ha møteplasser og samarbeidspunkter med andre menigheter.

Jeg vil løfte frem et av tiltakene som er et klart resultat av strategien vår: Mandagsmessen i Skårer kirke. Det er en kveldsgudstjeneste med nattverd der vi inviterer vidt. Messen er godt besøkt fra nabomenighetene våre, og for den saks skyld også fra andre kirkesamfunn. Gudstjenesten er bygget opp rundt en gjest, som må være interessert nok til at folk vil møte ham eller henne. Atle har for eksempel vært gjest hos oss da han var nyutnevnt biskop. Det samme har søster Anne Lise fra Lunden kloster og Jens Petter Jørgensen, en av initiativtakerne til Oase-bevegelsen. Nils-Tore Andersen, tidligere forlagsmann, leder av kirkerådet, generalsekretær i Misjonsalliansen og styremedlem i NRK (for å nevne litt) er medlem i vår menighet. Han skaffer gjester og intervjuer dem, og skal ha mye av æren for utformingen av tiltaket. Det kom også til før vi hadde laget strategien. Man kan kanskje si at selve tiltaket har medvirket til at vi som menighet har blitt mer opptatt av å se utenfor oss selv, også i andre deler av virksomheten vår.

(Kan jeg få lov til å reklamere litt for den neste mandagsmessen fra talerstolen? Den er allerede neste mandag 3. februar kl 19.30 i Skårer kirke. Da får vi besøk av vår nye kirke og kulturminister, Thorhild Widvey. Tror det kan bli interessant å møte henne!)

Prosten vår, Torstein Lalim, har vært aktivt involvert i mandagsmessen, både som andaktsholder og som medlem i arbeidsgruppen. Derfor har vi valgt å kalle mandagsmessen et prostitiltak.

Som bispedømme kan vi hjelpe menighetene til å se utover seg selv, å skape gode felles løsninger og møteplasser. Jeg synes at bispedømmet bør se hva vi gjør i Skårer menighet, løfte frem for eksempel mandagsmessen, og belønne oss. Vi har en trang økonomi, og det hadde vært til stor hjelp for oss om vi for eksempel kunne få noen kroner til annonsering. Jeg vil også utfordre de andre prostiene i bispedømmet til å velge ut et tiltak som egner seg til å deles med flere. Det behøver ikke være gudstjenester, kan like gjerne være kurstilbud (fordi man har flinke folk i menigheten).

Når det gjelder strategi for bispedømmet:

For det første: Vi må innse at vi ikke kan være enige om alt, det synes jeg ikke er noe poeng i alle fall. Derfor må vi velge ut de hovedpunkter som det går an å være enige om, de delene av helheten som det er fruktbart å være enige om. De bør ikke henge alt for høyt, slik at det er mulig å få en følelse av at vi kan nå dem. Og de bør være mulig å måle på en eller annen måte, slik at vi kan sjekke om vi er på riktig vei.

For det andre: Vi må føle at strategien er vår eiendom, at dette er noe vi er blitt enige om i fellesskap. Det er ganske utfordrende å få til i en såpass stor og uensartet forsamling som Borg bispedømme. Vi har ikke i dag et forum som er egnet, bispedømmerådet er ikke godt nok forankret i menighetene. Kunne det være en tanke å lage et eget forum, for eksempel sammensatt at alle menighetsrådslederne (eller den rådet ønsker å sende)?

For det tredje: Når vi har blitt enig om hva vi vil, må vi sørge for at resultatet blir kjent, og vi må skape begeistring for den veien vi har valgt. Vi må kjenne at dette er Borgs vei.

Det er ikke vanskelig å se innvendingene: Identifiserer vi oss nok med Borg? Eller er det lettere å tenke fylke, kommune eller region? For min del Akershus, Lørenskog og Romerike. Det ligger også an til at de målene vi setter oss i en slik sammenheng, blir veldig generelle.

Men om det nå er slik at vi ikke kommer så veldig langt, kan det hende at det er selve prosessen som er det viktigste. At vi møtes. At vi vil noe. At vi fester blikket på fellesskapet. Det er jo verdt ganske mye i seg selv.